

KANCELÁRIA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PARLAMENTNÝ INŠTITÚT
Oddelenie parlamentného výskumu a vzdelávania

INFORMAČNÝ MATERIÁL

č. 01/2016

MEDZIPARLAMENTNÁ SPOLUPRÁCA V EURÓPSKEJ ÚNII A HISTÓRIA KONFERENCIE PREDSEDOV PARLAMENTOV ČLENSKÝCH ŠTÁTOV EÚ

Vypracovala: Mgr. Natália Švecová, Oddelenie parlamentného výskumu a vzdelávania,
Odbor Parlamentný inštitút K NR SR

Schválil: JUDr. Ľubomír Fajták, riaditeľ Odboru Parlamentný inštitút K NR SR

September 2016

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje použité v materiáli sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Parlamentného inštitútu a autorov.

Anotácia

Predkladaný materiál sa skladá zo štyroch častí. Prvá časť stručne popisuje právny rámec, ciele a formy medziparlamentnej spolupráce v Európskej únii. Druhá časť sa venuje parlamentnej dimenzii predsedníctva v Rade Európskej únie. Tretia časť prináša základné informácie o Konferencii predsedov parlamentov členských štátov EÚ a štvrtá časť obsahuje popis historických míľnikov Konferencie predsedov parlamentov členských štátov EÚ vrátane prehľadu tém, ktorým sa táto konferencia venovala od roku 2007.

Kľúčové slová

medziparlamentná spolupráca v Európskej únii; parlamentná dimenzia predsedníctva v Rade Európskej únie; Konferencia predsedov parlamentov členských štátov EÚ

Obsah

1. Medziparlamentná spolupráca v Európskej únii.....	5
1.1 Parlamentná dimenzia predsedníctva v Rade EÚ	7
1.2 Konferencia predsedov parlamentov členských štátov EÚ	9
1.3 História Konferencie predsedov parlamentov členských štátov EÚ.....	10
Bibliografia	17

1. Medziparlamentná spolupráca v Európskej únii

Medziparlamentná spolupráca na úrovni EÚ vychádza z čl. 9 Protokolu (č. 1) o úlohe národných parlamentov v Európskej únii pripojeného k Lisabonskej zmluve, ktorý dáva splnomocnenie Európskemu parlamentu (ďalej len „EP“) a národným parlamentom na vymedzenie spôsobu medziparlamentnej spolupráce v EÚ. Podľa čl. 9 Protokolu (č. 1) o úlohe národných parlamentov v Európskej únii „*Európsky parlament a národné parlamenty spoločne vymedzia organizáciu a podporu efektívnej a pravidelnej medziparlamentnej spolupráce v rámci Únie*“.¹

Špecifikujúcu úpravu predstavujú dva dokumenty prijaté na pôde Konferencie predsedov parlamentov členských štátov EÚ:

- **Rokovací poriadok Konferencie predsedov parlamentov členských štátov EÚ** prijatý v Ríme v roku 2000 a revidovaný v Štokholme v roku 2010. Tento dokument je známy ako tzv. Štokholmské smernice pre Konferenciu predsedov parlamentov členských štátov EÚ.
- **Pravidlá medziparlamentnej spolupráce v Európskej únii** schválené na Konferencii predsedov parlamentov členských štátov EÚ v Haagu v roku 2004, zmenené a doplnené v Lisabone v roku 2008.²

Medzi základné ciele medziparlamentnej spolupráce v EÚ patrí najmä podporovať **výmenu informácií a osvedčených pracovných postupov** medzi národnými parlamentmi a EP s cieľom posilniť parlamentnú kontrolu, vplyv a dohľad na všetkých úrovniach. Okrem toho je účelom medziparlamentnej spolupráce v EÚ aj zaistenie efektívneho výkonu kompetencií národných parlamentov v záležitostiach EÚ (najmä v oblasti kontroly dodržiavania zásady subsidiarity) a podporovať spoluprácu s parlamentmi tretích krajín.³

Medziparlamentná spolupráca je v rámci Európskej únie vykonávaná prostredníctvom nasledujúcich štruktúr:

- **Konferencia predsedov parlamentov členských štátov EÚ** (ďalej len „Konferencia predsedov“) – združuje predsedov parlamentov členských štátov EÚ a predsedu EP. Kandidátske krajiny disponujú štatútom pozorovateľa. Primárnou úlohou Konferencie predsedov je dohliadať na medziparlamentnú spoluprácu v EÚ, pričom jej ciele a procedurálne postupy sú špecifikované vo vyššie uvedených Štokholmských smerniciach pre Konferenciu predsedov parlamentov členských štátov EÚ.

¹ Čl. 9 Protokolu (č. 1) o úlohe národných parlamentov v Európskej únii

² Rokovací poriadok Konferencie predsedov parlamentov členských štátov EÚ a Pravidlá medziparlamentnej spolupráce v Európskej únii sú v anglickom jazyku dostupné na: <<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do>>, overené 14.9.2016

³ IPEX. *Guidelines for Inter-Parliamentary Cooperation in the European Union*. [online]. Dostupné na: <<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do>>, overené 14.9.2016

- **Konferencia parlamentných výborov pre záležitosti Únie parlamentov členských štátov Európskej únie (COSAC)** – tvoria ju zástupcovia výborov pre európske záležitosti parlamentov členských štátov EÚ, poslanci EP a pozorovatelia z kandidátskych krajín. Toto fórum poskytuje priestor pre výmenu informácií a osvedčených postupov.
- **Spoločné zasadnutia na témy spoločného záujmu** – parlament členského štátu, ktorý aktuálne predsedá v Rade EÚ, môže v spolupráci s EP organizovať spoločné zasadnutia vo veciach spoločného záujmu napr. spoločné zasadnutia vecných výborov parlamentov členských štátov EÚ a EP.
- **Zasadnutia vecných výborov** – stretnutia medzi partnerskými vecnými výbormi parlamentov členských štátov EÚ a EP slúžia na výmenu názorov v oblastiach jednotlivých politík EÚ na základe ich vecnej pôsobnosti.
- **Stretnutie vedúcich kancelárií parlamentov členských štátov EÚ** – vedúci kancelárií (generálni tajomníci) alebo iní poverení zamestnanci národných parlamentov sa stretávajú pravidelne za účelom prípravy návrhu programu a podkladov pre diskusiu pre Konferenciu predsedov parlamentov členských štátov EÚ. Vedúci kancelárií alebo iní poverení funkcionári parlamentov sa môžu stretávať aj za účelom inej nevyhnutnej vzájomnej konzultácie.
- **Stáli zástupcovia národných parlamentov pri EP** – pôsobenie stálych zástupcov národných parlamentov v Bruseli umožňuje pravidelnú výmenu informácií medzi národnými parlamentmi a EP a medzi národnými parlamentmi navzájom.⁴

Okrem uvedeného sa v apríli 2012 vo Varšave predsedovia parlamentov uzniesli, že v súlade s Protokolom č. 1 o úlohe národných parlamentov v EÚ založia novú **Medziparlamentnú konferenciu o Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike a Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politike**. Prvé zasadnutie sa uskutočnilo v dňoch 8. – 11. septembra 2012 v Pafose (Cyperská republika). Na tomto stretnutí bol schválený rokovací poriadok konferencie, predstavené priority a stratégie EÚ v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ a prebehla diskusia na tému EÚ a Arabská jar. Zdôraznená bola potreba zintenzívniť demokratické pôsobenie v rámci týchto politík EÚ presadzovaním systematickejšej, pravidelnejšej a včasnej výmeny informácií o rozličných aspektoch a dôsledkoch týchto politík, a to na národnej a európskej úrovni, ako aj potreba rozšírenej úlohy parlamentov.

V apríli 2013 sa predsedovia parlamentov rozhodli založiť ďalšiu medziparlamentnú konferenciu, a to **Medziparlamentnú konferenciu o stabilite, hospodárskej koordinácii a riadení v EÚ**. Prvé zasadnutie sa uskutočnilo vo Vilniuse v dňoch 16. až 17. októbra 2013. Na úvodnom stretnutí bol diskutovaný najmä cieľ, účel a vízia vznikajúcej konferencie a ďalšie vecné otázky súvisiace s postkrízovým riadením hospodárskych záležitostí, bankovou úniou a finančnou integráciou v rámci EÚ.

⁴ Tamže

Medzi nástroje medziparlamentnej spolupráce v EÚ patrí najmä:

- **Platforma IPEX** (*Interparliamentary EU Information Exchange* – Medziparlamentná výmena informácií v EÚ),⁵ ktorá predstavuje priestor pre elektronickú výmenu informácií a dokumentov medzi národnými parlamentmi členských a kandidátskych krajín EÚ a inštitúciami EÚ. IPEX je zdrojom informácií o aktuálnom stave posudzovania návrhov právnych aktov EÚ v národných parlamentoch, pričom umožňuje aktívne sledovať priebeh kontrolných procedúr a nahliadať do súvisiacich dokumentov národných parlamentov.
- **informácie, výskum a dokumentácia**⁶ – národné parlamenty by si mali navzájom vymieňať informácie, výskumné materiály a dokumentáciu, a to najmä prostredníctvom COSAC a Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD).⁷

1.1 Parlamentná dimenzia predsedníctva v Rade EÚ

Predsedníctvo v Rade Európskej únie (ďalej len „Rada“) predstavuje pre členský štát EÚ jednu z najdôležitejších a najnáročnejších úloh vyplývajúcich z členstva. Podľa článku 16 ods. 9 Zmluvy o Európskej únii predsedníctvo jednotlivých formácií Rady, s výnimkou Rady pre zahraničné veci, zabezpečujú členské štáty na základe **rotačného princípu** v súlade s podmienkami stanovenými v čl. 236 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. V praxi je predsedníctvo vykonávané skupinou troch členských štátov počas obdobia 18 mesiacov (tzv. predsednícke trio). Predsednícke trio je kreované na základe princípu rotácie medzi členskými štátmi prihliadajúc na ich rozmanitosť, geografickú polohu či geopolitické hľadisko. Trio realizuje spoločný program, pričom každý člen tejto trojice v presne stanovenom poradí predsedá Rade počas obdobia **šiestich mesiacov**. Ostatní členovia tria sú predsedníckemu štátu nápomocní vo všetkých funkciách vychádzajúc zo spoločného programu. V období od 1. januára 2016 do 30. júna 2017 vytvorilo Holandské kráľovstvo predsednícke trio so Slovenskou republikou a Maltskou republikou. Slovenská republika prevzala predsedníctvo v Rade v období **od 1. júla do 31. decembra 2016**.

Každé predsedníctvo v Rade obsahuje okrem podujatí na úrovni exekutívy aj tzv. **parlamentnú dimenziu** spočívajúcu v niekoľkých veľkoformátových stretnutiach medzi predstaviteľmi národných parlamentov členských štátov EÚ (pri dvojkomorových parlamentoch zástupcovia oboch komôr), kandidátskych a partnerských krajín, ako aj EP či ďalšími pozvanými hosťami. V rámci parlamentnej dimenzie predsedníctva v Rade je povinnosťou parlamentu členského štátu, ktorý predsedá v Rade, usporiadať (1) Konferenciu parlamentných výborov pre záležitosti Únie parlamentov členských štátov Európskej únie tzv. COSAC (predsednícky a plenárny formát) a (2) Medziparlamentnú konferenciu o Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike a Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politike EÚ. V prípade, ak daná krajina predsedá v Rade v druhom polroku (tak ako Slovenská republika), má

⁵ Platforma IPEX je dostupná na: <<http://www.ipex.eu>>

⁶ IPEX. *Guidelines for Inter-Parliamentary Cooperation in the European Union*. [online]. Dostupné na: <<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do>>, overené 14.9.2016

⁷ Informácie o databáze ECPRD sú dostupné na: <<https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/pub/about.do>>

jej parlament povinnosť zorganizovať aj (3) Medziparlamentnú konferenciu o stabilite, hospodárskej koordinácii a riadení v EÚ a v nasledujúcom polroku (4) Stretnutie vedúcich kancelárií parlamentov členských štátov EÚ a (5) Konferenciu predsedov parlamentov členských štátov EÚ. Okrem uvedených medziparlamentných konferencií môže parlament predsedníckeho štátu usporiadať aj ďalšie medziparlamentné stretnutia podľa potreby napr. zasadnutia vecných výborov.

Parlament členského štátu, ktorý predsedá v Rade, zabezpečuje organizačno-logistickú a obsahovú stránku všetkých uvedených medziparlamentných konferencií a stretnutí, pričom týmto konferenciám a stretnutiam predsedajú predsedovia príslušných výborov národného parlamentu. Rokovacím jazykom je spravidla angličtina a francúzština príp. štátny jazyk usporiadateľskej krajiny. Výnimkou je plenárny COSAC, ktorý je tlmočený do všetkých oficiálnych jazykov EÚ.

Okrem vyššie uvedeného prijatím zmien v rámci Smerníc IPEX sa zaviedlo rotujúce ročné **predsedníctvo v správnej rade IPEX**. Správnej rade IPEX po novom predsedá parlament, ktorý predsedal výročnému stretnutiu Konferencie predsedov parlamentov členských štátov EÚ, t.j. parlament krajiny, ktorá predsedala v Rade v druhom polroku. V nadväznosti na predsedníctvo Slovenskej republiky v Rade v druhom polroku 2016 teda preberie Národná rada Slovenskej republiky predsedníctvo v správnej rade IPEX počas Konferencie predsedov parlamentov členských štátov EÚ v apríli 2017 v Bratislave. Zloženie správnej rady ako aj vymenovanie jej predsedu bude odsúhlasené na Stretnutí vedúcich kancelárií parlamentov členských štátov EÚ vo februári 2017 v Bratislave. Predsedom správnej rady má byť podľa Smerníc IPEX generálny tajomník predsedajúceho parlamentu (t.j. v prípade NR SR vedúci Kancelárie NR SR).

V rámci parlamentnej dimenzie slovenského predsedníctva v Rade bude Národná rada Slovenskej republiky organizovať 7 medziparlamentných konferencií a stretnutí (z tohto 5 v roku 2016 a 2 v roku 2017) s predpokladaným počtom hostí v rozmedzí 150 – 300 na jedno podujatie. V roku 2016 bude Národná rada Slovenskej republiky organizovať 5 podujatí – (1) predsednícky a (2) plenárny formát Konferencie parlamentných výborov pre záležitosti Únie parlamentov členských štátov Európskej únie (COSAC), (3) Medziparlamentnú konferenciu o Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike a Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politike, (4) Medziparlamentnú konferenciu o stabilite, hospodárskej koordinácii a riadení v EÚ a (5) stretnutie predsedov parlamentných výborov na tému energetickej únie (v prípade NR SR ide o Výbor NR SR pre hospodárske záležitosti). Vzhľadom na to, že Slovenská republika bude predsedáť v Rade v druhej polovici kalendárneho roka, jej podľa aktuálne nastaveného mechanizmu prináleží tiež ročné predsedníctvo v rámci Konferencie predsedov parlamentov členských štátov EÚ, z ktorého vyplýva povinnosť zorganizovať ďalšie podujatia aj v roku 2017, a to (6) Stretnutie vedúcich kancelárií (generálnych tajomníkov) parlamentov členských štátov EÚ a (7) Konferenciu predsedov parlamentov členských štátov EÚ.

Okrem uvedeného sa uskutoční aj neformálny samit predsedov parlamentov členských štátov EÚ, a to v termíne od 6. do 7. októbra 2016 v Bratislave.⁸

1.2 Konferencia predsedov parlamentov členských štátov EÚ

Konferencia predsedov parlamentov členských štátov Európskej únie predstavuje **najvyšší stupeň** inštitucionalizovanej medziparlamentnej spolupráce v rámci EÚ. Ide o fórum umožňujúce vzájomnú výmenu názorov medzi predstaviteľmi národných zákonodarných zborov (predsedovia resp. podpredsedovia národných parlamentov) a zástupcami Európskeho parlamentu (predseda Európskeho parlamentu). Predsedovia parlamentov kandidátskych krajín sa na Konferencii predsedov zúčastňujú ako pozorovatelia. Aktivity Konferencie predsedov rešpektujú autonómiu a ústavnú pozíciu každého zúčastneného predsedu, pričom stretnutia Konferencie predsedov sa riadia konsenzom.

Ciele Konferencie predsedov parlamentov členských štátov EÚ:

- Konferencia predsedov má za cieľ chrániť a podporovať úlohu parlamentov a vykonávať spoločnú činnosť na podporu medziparlamentných aktivít;
- Konferencia predsedov je fórom pre výmenu názorov, informácií a skúseností medzi predsedami parlamentov v oblastiach súvisiacich s úlohou parlamentov a organizáciou parlamentných činností, ako aj fórom pre podporu výskumných aktivít a spoločnej činnosti;
- Konferencia predsedov má dohliadať na koordináciu medziparlamentných aktivít EÚ.

Konferencia predsedov sa stretáva raz ročne na pozvanie predsedu predsedajúceho parlamentu. Parlament členského štátu, ktorý predsedá v Rade v druhej polovici kalendárneho roka, predsedá Konferencii predsedov a organizuje zasadnutie Konferencie predsedov v prvej polovici nasledujúceho kalendárneho roka. Predsedníctvo Konferencie predsedov začína koncom predchádzajúceho zasadnutia.

Na základe návrhu jedného z predsedov a za podpory dvojtretinovej väčšiny členov Konferencie predsedov je možné zvolať aj mimoriadne stretnutie.

Termíny a návrhy programov stretnutí je potrebné oznámiť predsedom parlamentov najneskôr tri mesiace pred riadnymi stretnutiami a jeden mesiac pred mimoriadnymi stretnutiami. Konečný návrh programu, správy a pracovné dokumenty sú distribuované pokiaľ možno najneskôr dva týždne pred stretnutiami. Za vypracovanie záverov zo stretnutia Konferencie predsedov je vždy zodpovedný predsedajúci parlament. Pracovné dokumenty sú distribuované vo francúzskom a anglickom jazyku. Preklad do iných jazykov môže zabezpečiť príslušný parlament.

⁸ Kancelária NR SR. *Kancelária Národnej rady SR pripravuje v dňoch 6. – 7. októbra 2016 mimoriadny neformálny samit predsedov parlamentov krajín EÚ „Bratislava Parliamentary Summit“ (Bratislavský parlamentný samit)*. [online]. Dostupné na: <<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=udalosti/udalost&MasterID=54124>>, overené 14.9.2016

Na základe podnetu jedného z členov môže Konferencia predsedov zriadiť pracovné skupiny za účelom venovať sa záležitostiam súvisiacim s úlohou parlamentov a organizáciou medziparlamentnej spolupráce a parlamentných činností.⁹

1.3 História Konferencie predsedov parlamentov členských štátov EÚ

Z historického hľadiska možno pôsobenie Konferencie predsedov rozdeliť na štyri základné štádiá:

- 1) **Obdobie rokov 1963 – 1974** – v prvých rokoch existencie stretnutí, ktoré možno považovať za historický základ Konferencie predsedov, sa uskutočnili dve rokovania predsedov parlamentov členských štátov Európskych spoločenstiev (ďalej len „ES“), ktoré boli realizované na príležitostnej báze. Prvým bolo stretnutie predsedov národných parlamentov členských štátov ES a predsedu Parlamentného zhromaždenia ES (predchodca Európskeho parlamentu) v Ríme v roku 1963 na základe iniciatívy predsedu Parlamentného zhromaždenia ES Gaetana Martina. Druhé stretnutie sa konalo v roku 1973 v Štrasburgu na podnet predsedu Európskeho parlamentu Waltera Behrendta. Špecifikom stretnutia v Štrasburgu bola účasť predsedu Parlamentného zhromaždenia Rady Európy.
- 2) **Obdobie rokov 1975 – 1979** – od roku 1975 sa stretnutia predsedov parlamentov začali organizovať pravidelne raz za kalendárny rok a zúčastňovali sa ich aj zástupcovia Parlamentného zhromaždenia Rady Európy (ďalej len „PZ RE“). Predsedovia národných parlamentov členských štátov Rady Európy, predseda EP a zástupcovia PZ RE sa v januári 1975 v Paríži a následne v auguste 1975 v Ríme uzniesli, že stretnutia predsedov parlamentov sa budú realizovať vo forme každoročnej Výročnej konferencie na základe pozvania niektorého z národných parlamentov. Rokovania boli striedavo organizované raz parlamentom z členskej krajiny ES a raz parlamentom z členského štátu Rady Európy (ďalej len „RE“). V súlade s vyššie uvedeným rozhodnutím sa uskutočnili Výročné konferencie predsedov Európskych parlamentných zhromaždení (*Annual Conferences of the Speakers of the European Parliamentary Assemblies*) v roku 1976 v Bonne, v roku 1977 vo Viedni a v roku 1978 v Haagu.
- 3) **Obdobie rokov 1980 – 1998** – konferencie predsedov parlamentov ES a Európskych parlamentných zhromaždení sa uskutočňovali pravidelne raz ročne, avšak v rozličných formátoch. V Madride v roku 1980 predsedovia parlamentov rozhodli, že Výročná konferencia sa bude konať v dvoch rozličných formátoch:

⁹ IPEX. *The Stockholm Guidelines for the Conference of Speakers of EU Parliaments*. [online]. Dostupné na: <<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do>>, overené 14.9.2016

- jeden rok ako tzv. veľká konferencia za účasti predsedov národných parlamentov členských štátov RE, predsedu EP a predsedu PZ RE;
- nasledujúci rok ako tzv. malá konferencia len za účasti predsedov parlamentov ES a predsedu EP.

Tabuľka č. 1

Prehľad zasadnutí Konferencie predsedov v období od 1980 do 1998

Rok	Miesto a dátum stretnutia	Formát stretnutia
1980	Madrid (30. – 31.5.1980)	tzv. veľká konferencia (účasť predsedov národných parlamentov členských štátov RE, predsedu EP a predsedu PZ RE)
1981	Luxemburg (3. – 4.7.1981)	tzv. malá konferencia (účasť predsedov parlamentov ES a predsedu EP)
1982	Londýn (4. – 5.6.1982)	tzv. veľká konferencia (účasť predsedov národných parlamentov členských štátov RE, predsedu EP a predsedu PZ RE)
1983	Rím (25. – 26.11.1983)	tzv. malá konferencia (účasť predsedov parlamentov ES a predsedu EP)
1984	Kodaň (15. – 16.6.1984)	tzv. malá konferencia (účasť predsedov parlamentov ES a predsedu EP)
1985	Paríž (7. – 8.6.1985)	tzv. malá konferencia (účasť predsedov parlamentov ES a predsedu EP)
1986	Lisabon (6. – 7.6.1986)	tzv. veľká konferencia (účasť predsedov národných parlamentov členských štátov RE, predsedu EP a predsedu PZ RE)
1987	Luxemburg (12. – 13.6.1987)	tzv. malá konferencia (účasť predsedov parlamentov ES a predsedu EP)
1988	Bern (24. – 25.6.1988)	tzv. veľká konferencia (účasť predsedov národných parlamentov členských štátov RE, predsedu EP a predsedu PZ RE)
1989	Madrid (19. – 20.5.1989)	tzv. malá konferencia (účasť predsedov parlamentov ES a predsedu EP)
1990	Brusel (7. – 9.6.1990)	tzv. veľká konferencia (účasť predsedov národných parlamentov členských štátov RE, predsedu EP a predsedu PZ RE)
1991	Berlín (9. – 11.5.1991)	tzv. malá konferencia (účasť predsedov parlamentov ES a predsedu EP)
1992	Štrasburg (20. – 22.2.1992)	tzv. veľká konferencia (účasť predsedov národných parlamentov členských štátov RE, predsedu EP a predsedu PZ RE)
1993	Dublin (28. – 29.5.1993)	tzv. malá konferencia (účasť predsedov parlamentov EÚ a predsedu EP)
1994	Haag (23. – 24.6.1994)	tzv. veľká konferencia (účasť predsedov národných parlamentov členských štátov RE, predsedu EP a predsedu PZ RE)

Rok	Miesto a dátum stretnutia	Formát stretnutia
1995	Londýn (12. – 13.5.1995)	tzv. malá konferencia (účasť predsedov parlamentov EÚ a predsedu EP)
1996	Budapešť (7. – 9.6.1996)	tzv. veľká konferencia (účasť predsedov národných parlamentov členských štátov RE, predsedu EP a predsedu PZ RE)
1997	Helsinki (6. – 7.6.1997)	tzv. malá konferencia (účasť predsedov parlamentov EÚ a predsedu EP)
1998	Štokholm (12. – 13.6.1998)	tzv. veľká konferencia (účasť predsedov národných parlamentov členských štátov RE, predsedu EP a predsedu PZ RE)

Zdroj: IPEX. *The History of the EU Speakers Conference*. [online]. Dostupné na: <<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do>>, overené 14.9.2016, preklad a úpravy autorka

4) Obdobie od 1999 až po súčasnosť – Konferencia predsedov sa stala autonómnym fórom pre spoluprácu.

- ✓ V roku 1999 v Lisabone sa predsedovia parlamentov uzniesli, že stretnutia sa budú konať minimálne raz za kalendárny rok s cieľom posilnenia medziparlamentnej kooperácie v EÚ. Rok 1999 možno taktiež považovať za historický míľnik, kedy došlo k oddeleniu stretnutí predsedov parlamentov členských štátov EÚ od stretnutí predsedov parlamentov členských štátov RE.
- ✓ V roku 2000 v Ríme boli prijaté procedurálne pravidlá rokovania Konferencie predsedov (rokovací poriadok) vymedzujúce aj jej ciele a princípy práce vrátane zmienky o projekte medziparlamentnej výmeny informácií IPEX. Uvedený rokovací poriadok bol zmenený a doplnený na Konferencii predsedov v Štokholme 14. – 15. mája 2010.
- ✓ V roku 2004 v Haagu predsedovia parlamentov schválili tzv. haagské pravidlá, ktoré definujú ciele, princípy, inštitucionálny rámec a nástroje medziparlamentnej spolupráce v EÚ. Tieto pravidlá boli zmenené a doplnené na Konferencii predsedov v Lisabone v roku 2008.
- ✓ V roku 2006 v Kodani bolo spustené webové sídlo IPEX slúžiace na medziparlamentnú výmenu informácií. Na Konferencii predsedov, ktorá sa konala v Kodani v dňoch 29. júna až 1. júla 2006, NR SR oficiálne prebrala predsedníctvo Konferencie predsedov. Delegáciu NR SR viedol poslanec za ĽS-HZDS Viliam Veteška, podpredseda NR SR. Okrem predsedov a ďalších zástupcov národných parlamentov sa na stretnutí zúčastnil vtedajší predseda Európskeho parlamentu Joseph Borrell Fontelles a vtedajšia podpredsedníčka Európskej komisie Margot Wallström.

- ✓ V apríli 2012 vo Varšave sa predsedovia parlamentov uzniesli, že v súlade s Protokolom č. 1 o úlohe národných parlamentov v EÚ založia novú Medziparlamentnú konferenciu o Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike a Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politike. Prvé zasadnutie sa uskutočnilo v dňoch 8. – 11. septembra 2012 v Pafose (Cyprská republika). Na tomto stretnutí bol schválený rokovací poriadok konferencie, predstavené priority a stratégie EÚ v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ a prebehla diskusia na tému EÚ a Arabská jar. Zdôraznená bola potreba zintenzívniť demokratické pôsobenie v rámci týchto politík EÚ presadzovaním systematickejšej, pravidelnejšej a včasnej výmeny informácií o rozličných aspektoch a dôsledkoch týchto politík, a to na národnej a európskej úrovni, ako aj potreba rozšírenej úlohy parlamentov.
- ✓ V apríli 2013 v Nikózii sa predsedovia parlamentov rozhodli založiť ďalšiu meziparlamentnú konferenciu, a to Medziparlamentnú konferenciu o stabilite, hospodárskej koordinácii a riadení v EÚ. Prvé zasadnutie sa uskutočnilo vo Vilniuse v dňoch 16. až 17. októbra 2013. Na úvodnom stretnutí bol diskutovaný najmä cieľ, účel a vízia vznikajúcej konferencie a ďalšie vecné otázky súvisiace s postkrízovým riadením hospodárskych záležitostí, bankovou úniou a finančnou integráciou v rámci EÚ.

Slovenská republika sa po prvýkrát Konferencie predsedov zúčastnila v roku 2003 v Aténach. Po Konferencii predsedov parlamentov členských štátov EÚ na prelome júna a júla 2006 v Kodani prevzala predsedníctvo v Konferencii predsedov Národná rada Slovenskej republiky. Slovenské predsedníctvo trvalo až do zasadnutia Konferencie predsedov parlamentov EÚ v Bratislave v máji 2007 (NR SR hostila predsedov parlamentov v dňoch 24. – 27. mája 2007).

Ostatná Konferencia predsedov parlamentov členských štátov EÚ sa uskutočnila v dňoch 22. až 24. mája 2016 v Luxemburgu.

Prehľad zasadnutí Konferencie predsedov od Konferencie predsedov v Bratislave v roku 2007 po súčasnosť

Dátum	Miesto	Témy Konferencie predsedov
24. – 27.5.2007	Bratislava	– Budúcnosť Európy – Medziparlamentná spolupráca – Zvyšovanie európskeho povedomia na národnej úrovni – Zahraničná pomoc parlamentom nových a vznikajúcich demokracií – Ukrajina, východný sused EÚ
19. – 21.6.2008	Lisabon	– Lisabonská zmluva (proces ratifikácie, nové kompetencie národných parlamentov, nové partnerstvo medzi národnými parlamentmi a EP) – Participácia žien v politike – Medziparlamentná spolupráca (revízia tzv. haagskych pravidiel medziparlamentnej spolupráce z roku 2004) – Zahraničná pomoc parlamentom nových a vznikajúcich demokracií
26. – 28.2.2009	Paríž	– Inštitucionálna budúcnosť EÚ a implementácia klauzúl zakotvených v Lisabonskej zmluve národnými parlamentmi – Európa a krízový manažment: zapojenie sa národných parlamentov – Príprava parlamentnej dimenzie predsedníctva v Rade EÚ – Budúcnosť Európy po roku 2030
11. – 12.12.2009	Štokholm	– Mimoriadna Konferencia predsedov na tému prípravy na nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy – Diskusia v troch pracovných skupinách na témy zintenzívnenia medziparlamentnej výmeny informácií, koordinácie medziparlamentnej spolupráce, budúcnosti Konferencie predsedov a monitorovania priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti
14. – 15.5.2010	Štokholm	– Lisabonská zmluva a medziparlamentná spolupráca – Európska komisia a národné parlamenty – Lisabonská zmluva a medziparlamentná spolupráca – fóra pre medziparlamentnú spoluprácu – Medziparlamentná spolupráca – výzvy a očakávania – Nové technológie a komunikácia – výzvy pre parlamenty – Príprava na svetovú konferenciu predsedov parlamentov – Finančná kríza a jej následky pre rozpočty parlamentov
4. – 5.4.2011	Brusel	– Parlamentná kontrola Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ – Parlament, verejná mienka a médiá – Parlamentná kontrola v oblasti slobody, bezpečnosti a práva (bezpečnostné služby, spravodajské služby a Europol) – Finančná kríza v Európe a jej dopad na národné rozpočty stability eura: Úloha národných parlamentov a medziparlamentnej spolupráce v oblasti ekonomického riadenia v Európe a v rámci európskeho semestra

Dátum	Miesto	Témy Konferencie predsedov
19. – 21.4.2012	Varšava	– Kríza európskej jednoty – čo môžeme robiť? – Parlamentná kontrola Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ – Zmluva o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii a jej dopad na národné parlamenty – Parlament, verejná mienka a médiá
21. – 23.4.2013	Nikózia	– Úloha národných parlamentov a EP v procese posilňovania ľudských práv v tretích krajinách s dôrazom na stredomorský región – Priblíženie EÚ občanom – Sociálna súdržnosť v čase znižovania deficitu verejných financií – čo môžu robiť národné parlamenty
6. – 8.4.2014	Vilnius	– Úloha národných parlamentov v procese riešenia dôsledkov hospodárskej a finančnej krízy – 5 rokov po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy: Poučenie z kontroly dodržiavania zásady subsidiarity v parlamentoch – Medziparlamentná spolupráca s krajinami Východného partnerstva – Medziparlamentná kooperácia v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti
20. – 21.4.2015	Rím	– Európa po kríze: nové cesty pre rast – Kontinent základných práv: Európa slobody, solidarity a bezpečnosti – Úloha národných parlamentov v procese negociácie medzinárodných zmlúv – Posilnenie politického dialógu
22. – 24.5.2016	Luxemburg	– Manažovanie migračných tokov – Posilňovanie Európskej únie – Úloha národných parlamentov a medziparlamentnej spolupráce – Zaisťovanie bezpečnosti občanov rešpektujúc základné slobody

Zdroj: Autorka na základe informácií z IPEX. *EU Speakers Conference*. [online]. Dostupné na: <<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do>>, overené 14.9.2016

Neformálny samit predsedov parlamentov členských štátov EÚ (**Bratislavský parlamentný samit**), ktorý sa uskutoční v termíne od 6. do 7. októbra 2016 v Bratislave, sa bude venovať súčasným hrozbám európskej jednoty a prekonávaniu odstupu medzi Európskou úniou a jej občanmi, úlohám národných parlamentov, vnútornej kohézii Európskej únie a globálne angažovanej Európe. Iniciatíva zorganizovať neformálny samit predsedov parlamentov bola predsedom Národnej rady Slovenskej republiky Andrejom Dankom prvýkrát verejne prezentovaná 7. júla 2016 a jej myšlienka nadväzuje na neformálny samit hláv štátov alebo predsedov vlád členských štátov EÚ, ktorý sa v Bratislave konal 16. septembra 2016. Bratislavský parlamentný samit nesie motto „*Spoznajme sa lepšie*“.¹⁰

¹⁰ Kancelária NR SR. *Kancelária NR SR dňoch 6. – 7. októbra 2016 neformálny samit predsedov parlamentov krajín EÚ „Bratislava Parliamentary Summit“ (Bratislavský parlamentný samit)*. [online]. Dostupné na: <<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=udalosti/udalost&MasterID=54166>>, overené 26.9.2016

Keďže Slovenská republika predsedá v Rade Európskej únie v druhom polroku kalendárneho roka, musí Národná rada Slovenskej republiky zorganizovať Konferenciu predsedov parlamentov členských štátov Európskej únie v nasledujúcom polroku (t.j. v prvom polroku 2017). Pri výbere tém, ktorým by sa mohla venovať **Konferencia predsedov v Bratislave v apríli 2017** treba okrem vyššie uvedeného zväžiť aj skutočnosť, že Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre európske záležitosti na svojom zasadnutí dňa 6. októbra 2015 navrhol tieto hlavné témy parlamentnej dimenzie slovenského predsedníctva v Rade Európskej únie v roku 2016: energetická únia; sociálna dimenzia EÚ (sociálna únia, štrukturálne fondy, kohézia); TTIP a jej riziká; globalizácia a jej vplyv na európsky sociálny a zelený model; výzvy masovej migrácie z ekonomického, bezpečnostného a kultúrneho hľadiska (kultúrno-etické korene Európy); sociálna a participatívna ekonomika a rozvojová pomoc a ekonomické pozdvihnutie globálneho „Juhu“.¹¹

¹¹ Uznesenie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre európske záležitosti č. 205 zo 6. októbra 2015

Bibliografia

1. IPEX. *Guidelines for Inter-Parliamentary Cooperation in the European Union*. [online]. Dostupné na: <<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do>>, overené 14.9.2016
2. IPEX. *The History of the EU Speakers Conference*. [online]. Dostupné na: <<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do>>, overené 14.9.2016
3. IPEX. *EU Speakers Conference*. [online]. Dostupné na: <<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do>>, overené 14.9.2016
4. IPEX. *The Stockholm Guidelines for the Conference of Speakers of EU Parliaments*. [online]. Dostupné na: <<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do>>, overené 14.9.2016
5. Kancelária NR SR. *Kancelária Národnej rady SR pripravuje v dňoch 6. – 7. októbra 2016 mimoriadny neformálny samit predsedov parlamentov krajín EÚ „Bratislava Parliamentary Summit“ (Bratislavský parlamentný samit)*. [online]. Dostupné na: <<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=udalosti/udalost&MasterID=54124>>, overené 14.9.2016
6. Kancelária NR SR. *Kancelária NR SR dňoch 6. – 7. októbra 2016 neformálny samit predsedov parlamentov krajín EÚ „Bratislava Parliamentary Summit“ (Bratislavský parlamentný samit)*. [online]. Dostupné na: <<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=udalosti/udalost&MasterID=54166>>, overené 26.9.2016

Bratislava 26. septembra 2016